

Děšť čili atmosférické srážky jsou kapky vody, padající z oblaků na zem. Voda se vypařuje z oceánů, řek a jiných toků. Potom stoupá s teplým vzduchem vzhůru do vyšších vrstev atmosféry, kde se ochlazuje, kondenzuje a z drobných kapiček vznikají oblaka. Ty putují s větrem a vzdušnými proudy po celém světě a nakonec se na vhodném místě vyprší. Dost možná právě pijete tu samou vodu, po jaké nedávno pluly lodě v oceánu. Děšť může mít různé formy. Od slabého mrholení až po prudké tropické lijáky. Zažili jste někdy bouřku, při které padaly ledové kroupy? I to je jeden druh srážek. Když za krátký čas naprší příliš mno-

ho vody, půda ji nestihne vsáknout a nastanou záplavy nebo povodně. Na zemi jsou místa, kde prší často, někde tak akorát a jinde je déšť vzácný. Uhodnete kde? No ano, na pouštích. Třeba v Africe. Tam se v jednom jazyce déšť řekne „pula“. Stejný výraz používají také k pojmenování úspěchu a požehnání a nazývají tak rovněž peníze. Botswana má tento výraz dokonce na státní vlajce. Voda, kterou deštěm získáváme, nám slouží k mnoha činnostem, jako je pití, koupání, mytí, a umožňuje rostlinám růst. Když málo prší, vše uschne.

ZAJÍMAVOST: Poví mi někdo, jaký tvar má kapka deště? Ba ne, není to známý tvar slzy se špičkou nahoře. Kapka deště má tvar kulatý, dole mírně zploštělý. Trochu jako klobouk hříbečku. Čím se proti dešti chráníme (dešťový okap, holínky, pláštěnka, deštník a stěrače na automobily...)?

POKUS: Meteorologové měří množství dešťových srážek. Můžeme si na takové meteorologické měření také zahrát. Stačí, když na zahradě stabilně umístíme plastovou láhev, na kterou si lihovým fixem vyznačíme po centimetrech čárky. Pravidelně si pak budeme láhev kontrolovat a zapisovat, kolik vody nám v jednotlivých obdobích napršelo.

JAK SE VOLÁ DĚŠŤ

Jednou se Deštík potuloval nad krajinou a rozverně si pokapával. Sluníčko však bylo nerudné, a proto se na něj obořilo: „Zalez už, ty protivo! Takhle krápeš pomalu třetí den. Nech mne taky chvíli zazářit a vysušit po tobě bahnité louže a promočenou zem.“

Děšť se podivil: „Sluníčko, příteli, nač ten vztek? Jen počkej, až zemi zaliju. Potom můžeš hezky hřát, přesně jak máš rád. Co by se dělo, kdybych pořádně nesvlažil všechno živé? Jen si ještě pospi a nech mne dělat mou důležitou práci.“

„Pfff. Jen se podívej, jakou radost mají zvířata a lidé z tvé důležité práce. Nikdo tě nemá rád. Každý jen čeká, až konečně přestaneš a já vysvitnu. Chtějí se hřát v mé záři. Celé tvorstvo má z tebe špatnou náladu,“ peskovalo Slunce.

Děšť se té řeči velmi podivil. Koukl se zblízka na zem, aby se sám přesvědčil. Mokrá a prochládlá zvířata se krčila v brlozích a lidé nevrle zírali ze zamlžených oken. Kdo byl přeci jen venku, ten hrozně spěchal, a celá atmosféra byla chmurná a otrávená. Nikdo se neradoval a netančil mezi kalužemi a kapkami. Nikdo si nevážil blahodárné vody padající z nebes.

Děšť byl zklamán, uražen a zahanben před zraky Slunce. Vždycky měl za to, že je nositel života a stejně tak si

ho všichni váží. Proto se dotčeně ubral do pustých hor a tam si nerušen bouřil z trucu.

Jistě tušíte, že netrvalo dlouho a sucho začalo všechny trápit.

„Kde je ten Deštík?“

„Proč neprší?“

„Touhle dobou už tu měl dávno být!“

„Vždyť uschneme...“

„A uhyneme žízni...“

Znělo to ze všech koutů. Déšť ale nepřicházel. Tehdy se sebral jeden odvážný mladík a rozhodl se, že zkusí Déšť přivolat. Vzal si proto bubínek a začal do něj bušit a volat do nebe: „Heja, heja! Ó, ty posvátný Dešti! Přijď a zachraň náš kout! Skláníme se před tvou mocí a silou! Nenech nás uhynout!“

Lidé se mu smáli, ťukali si na čelo a měli ho za podivína. Jak by mohl přivolat Déšť bubnováním? Jeden jeho přítel se však nesmál a přidal se k němu. Vzal si usušený dutý kaktus a naplnil ho semínky tak, že to při chřastění znělo jako kapky deště. Vynález pojmenoval dešťová hůl. Usedl vedle bubeníka a volal s ním do nebe: „Heja, heja! Ó, ty posvátný Dešti! Přijď a zachraň náš kout! Skláníme se před tvou mocí a silou! Nenech nás uhynout!“

Už to znělo jako hezká písnička. Mnoho lidí nad tím stále kroutilo hlavami, ale jelikož byli čím dál zoufalejší, pomalu se k té podivné činnosti přidávali. Uchopili chře-

stidla a tyčky a zapálili oheň. Mladí tanečníci na sebe přivázali divoké chocholy z barevného peří, namalovali si tváře a začali poskakovat a halekat. Kdybyste to jejich prvé lopocení viděli na vlastní oči, potrhali byste se smíchy. Bylo to neobratné, ale velice upřímné. Zpívali, tancovali a volali Děšť ze všech sil: „Heja, heja! Ó, ty posvátný Dešti! Přijď a zachraň náš kout! Skláníme se před tvou mocí a silou! Nenech nás uhynout!“

Tak usilovně se snažili, až jejich píseň dolétla k pustým horám, kde Děšť trucoval. Namířil zrak do daleka a pousmál se pod svými chundelatými vousy.

„Vida, tak přeci mě někdo má rád. Zdalipak tobě, Sluníčko, někdy lidé takto tančili a vzývali tě, co?“

Slunce se trochu zastydělo, protože ho ta nerudná nálada už přešla a ono nebylo v jádru zlé a nechtělo se škorpit.

„Pravda, můj mokrý bratře. Dojemně se ti lidé snaží. Moudře to matka příroda vymyslela, že někdy já svítím na nebi a pak zase ty pršíš. Správně je tak zachována přírodní rovnováha. Proto již

